

VIII. BIOGEOGRÁFIA, TERMÉSZETI TÉNYEZŐK KÖRZETEI ÉS TÁJAK

VIII. BIOGEOGRAPHY, REGIONS OF PHYSICAL FACTORS, LANDSCAPES

SZERKESZTŐK:

EDITORS:

BORHIDI ATTILA
PÉCSI MÁRTON

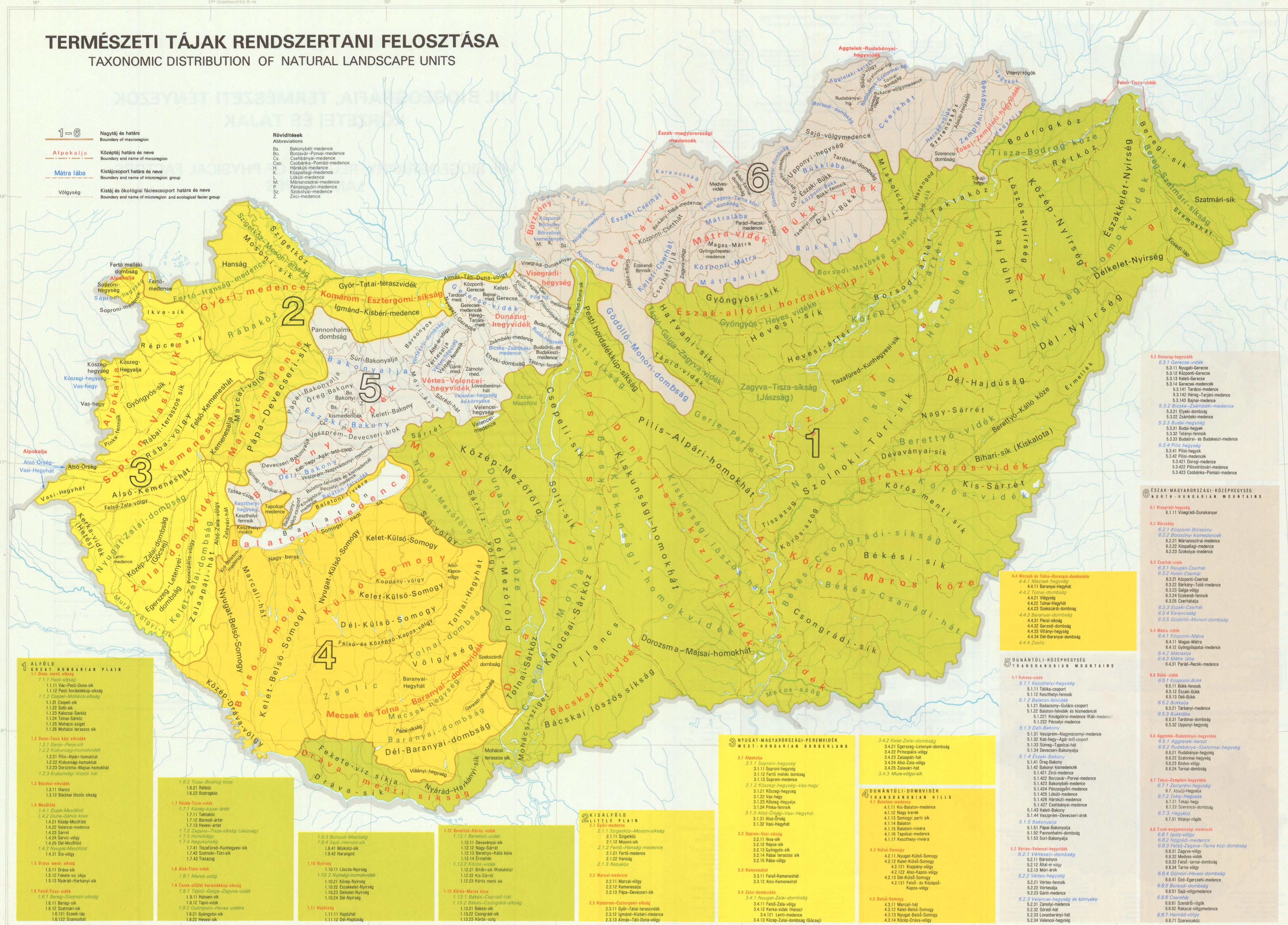
A térképeket az Eötvös Loránd Tudományegyetem Növényföldrajzi és Ökológiai Tanszék, a József Attila Tudományegyetem Földrajzi Tanszék, a Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutató Intézet, a Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai és Botanikai Kutató Intézet, az Országos Meteorológiai Szolgálat Éghajlati Adattára és az Országos Természet- és Környezetvédelmi Hivatal adataiból és térképei alapján valamint saját kutatások eredményeként szerkesztették és összeállították:

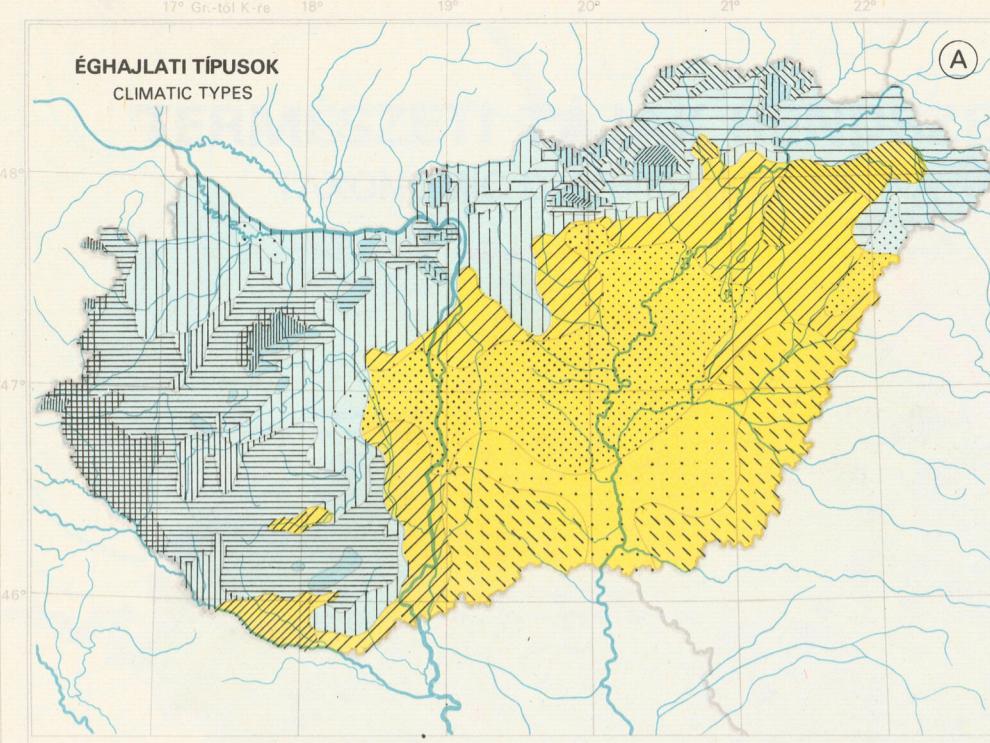
The maps were edited or compiled from the data and maps of the Department of Plant Taxonomy and Ecology of Eötvös Loránd University, the Geographical Department of József Attila University, the Geographical Research Institute of the Hungarian Academy of Sciences, the Institute of Ecology and Botany of the Hungarian Academy of Sciences, the Climatological Archive of the Hungarian Meteorological Service and the National Authority for Environment Protection and Nature Conservation and from the results of own research by

Oldalszám Page №	Betűjelzés Index	Cím	Title	Szerző / Szerkesztő
				Author / Editor
86–87		TERMÉSZETI TÁJAK RENDSZERTANI FELOSZTÁSA	TAXONOMIC DISTRIBUTION OF NATURAL LANDSCAPE UNITS	KERESZTESI Zoltán, MAROSI Sándor PÉCSI Márton, SOMOGYI Sándor
88	A	ÉGHAJLATI TERÜLETI TÍPUSOK	REGIONAL CLIMATIC TYPES	KAKAS József
	B	SZERKEZETI MORFOLÓGIA	STRUCTURAL MORPHOLOGY	PÉCSI Márton
	C	TALAJKÖRZETEK	SOIL REGIONS	—
	D	A NÖVÉNYTAKARÓ KLIMAZONÁLIS TÉRKÉPE	CLIMATIC ZONES OF VEGETATION	BORHIDI Attila
	E	FLORISZTIKAI-NÖVÉNYFÖLDRAJZI BEOSZTÁS	FLORISTIC- PHYTOGEOGRAPHICAL DIVISIONS	SOÓ Rezső
	F	ÁLLATFÖLDRAJZI BEOSZTÁS	ZOOGEOGRAPHICAL DIVISIONS	MÁNDY György
89		TERMÉSZETES NÖVÉNYTAKARÓ	NATURAL VEGETATION	ZÓLYOMI Bálint
90–91		TÁJTÍPUSOK	LANDSCAPE TYPES	JAKUCHS Pál, KERESZTESI Zoltán, MAROSI Sándor, PÉCSI Márton, SOMOGYI Sándor
92	A	A KISTÁJAK TERMÉSZETI ADOTTSÁGAINAK ÉRTÉKELÉSE A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYTERMELÉS SZEMPONTJÁBÓL	ASSESSMENT OF PHYSICAL POTENTIALS OF MICROREGIONS FOR FIELD CULTIVATION	MEZŐSI Gábor
	B	KIVESZETT NÖVÉNYFAJOK	EXTINCT PLANT SPECIES	NÉMETH Ferenc

TERMÉSZETI TÁJAK RENDSZERTANI FELOSZTÁSA

TAXONOMIC DISTRIBUTION OF NATURAL LANDSCAPE UNITS

A) MELEG TERÜLET (szárazföldi hatások túlsúlyban)

WARM REGION (continental influences dominate)

- A₁ Egész évben elég-telen nedvességű insufficient humidity throughout the year
 - száraz (aszályos), a nyár forró dry (drought), hot summers
 - száraz (aszályos), a nyár forró dry (drought), moderately hot summers
- A₂ A ténylezőszakban elég-telen nedvességű insufficient humidity in growing season
 - Mérkőzéken száraz, a nyár forró moderately dry, hot summers
 - mérkőzéken száraz, a nyár mérkőzéken forró moderately dry, moderately hot summers
- A₃ Mérkőzéken nedves, a télen enyhe moderately humid, mild winters
 - mérkőzéken száraz, a nyár forró moderately dry, hot summers
 - mérkőzéken száraz, a nyár mérkőzéken forró moderately dry, moderately hot summers
 - a télen hideg, moderately dry, cold winters

B) MÉRSÉKELTEN MELEG TERÜLET (óceáni hatások túlsúlyban)

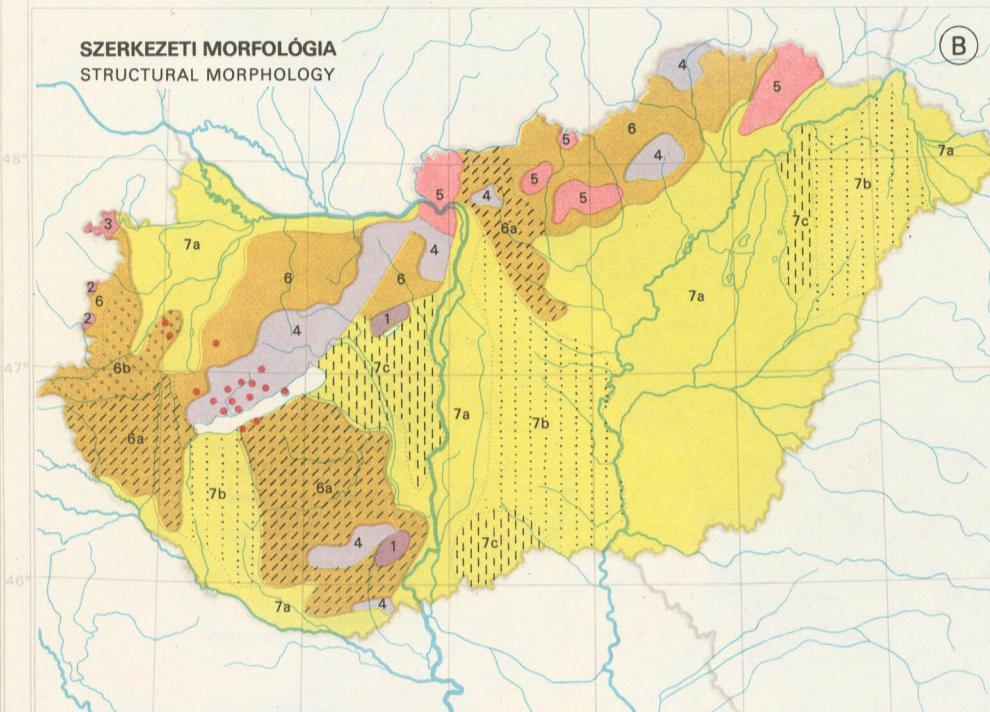
MODERATELY WARM REGION (oceanic influences dominate)

- B₁ Egész évben elég-telen nedvességű insufficient humidity throughout the year
 - száraz, a télen enyhe dry, mild winters
 - száraz, a télen hideg dry, cold winters
- B₂ A ténylezőszakban elég-telen nedvességű insufficient humidity in growing season
 - mérkőzéken száraz, a télen enyhe moderately dry, mild winters
 - mérkőzéken száraz, a télen hideg moderately dry, cold winters
- B₃ Mérkőzéken nedves moderately humid
 - enye telü, dombsgáti típus lowland area, hill region, mild winters
 - higién telü típus cold winters
- B₄ Nedves, enyhe telü típus Humid, mild winters
 - siklági körzet, a télen enyhe (nagy ködhaljam) lowland area, mild winters (frequent fog)

C) HŰVÖS TERÜLET (hegyvidéki jelleg)

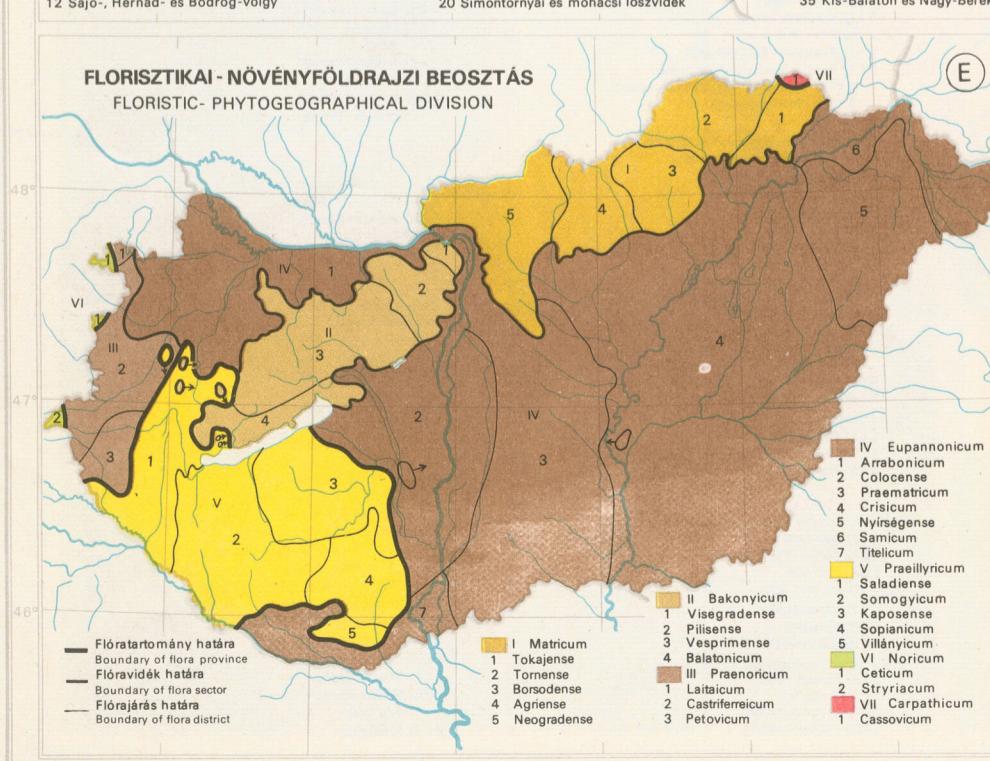
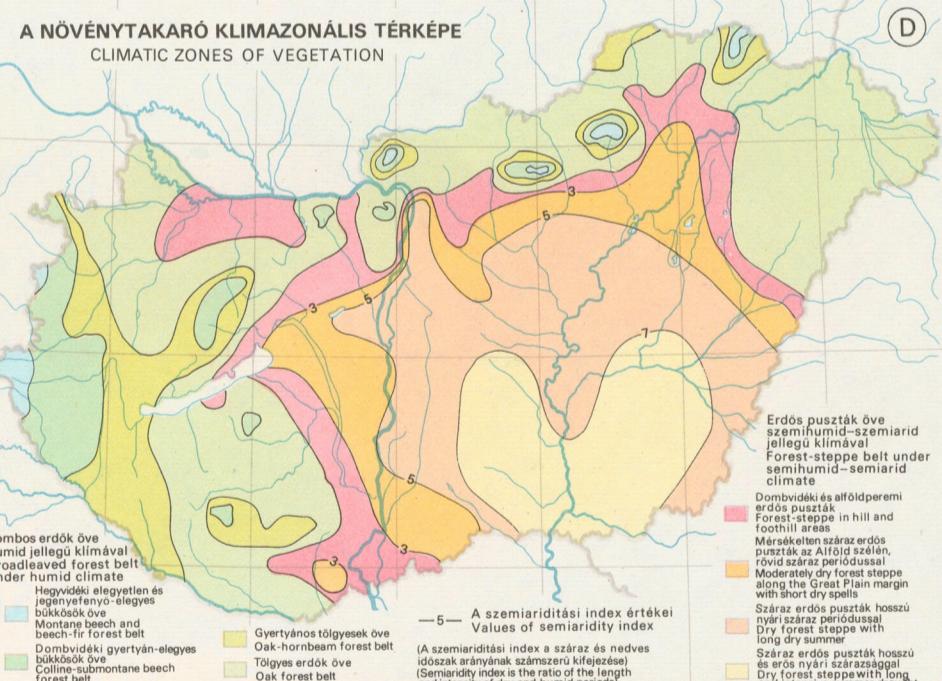
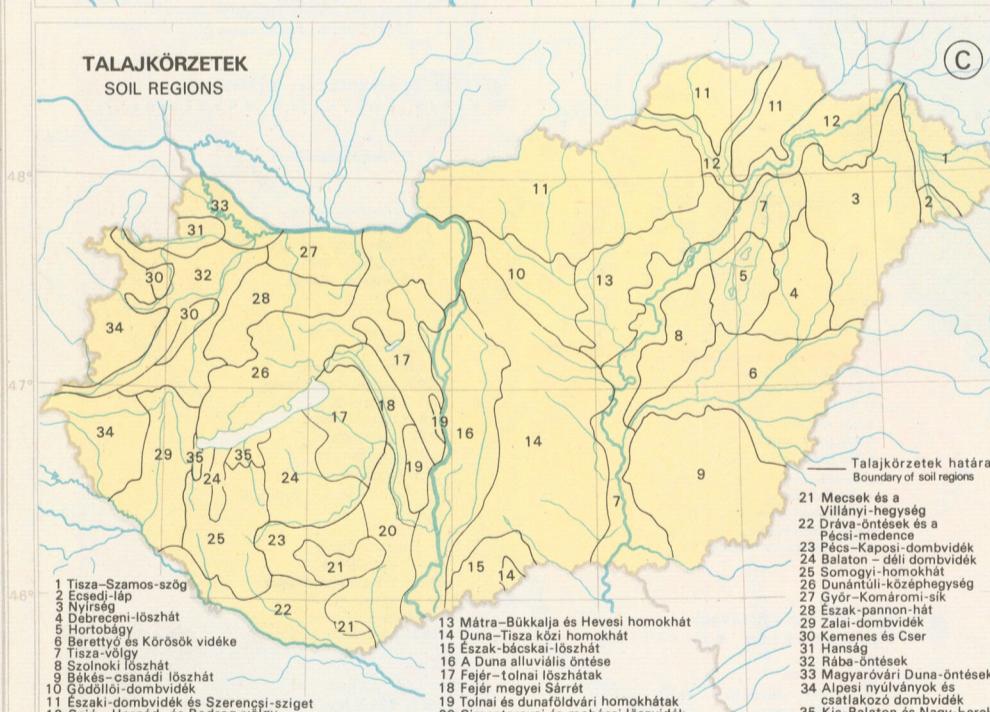
COOL REGION (mountains)

- C₁ Mérkőzéken nedves moderately humid
 - a télen enyhe mild winters
 - a télen hideg cold winters
- C₂ Nedves
 - a télen enyhe mild winters
 - hidetlű, 500 m feletti típus cold winters, more than 500 m above sea level

SZERKEZETI MORFOLÓGIA
STRUCTURAL MORPHOLOGY

- 1 Variszkuszzi orogén tönköös gránit plutonjai Planated granitic plutons of Variscan orogeny
- 2 Alpi orogén övben remobilizált, közepesen kristályosodott masszívummaradvány, tönköös röghegység Medium crystallized massif remobilized in Alpine orogenic belt, planated faulted mountains
- 3 Alpi orogén övben erősen kristályosodott, áttolódásos tönköös röghegység Planated faulted mountains with overthrust heavily crystallized in Alpine orogenic belt
- 4 Fiatal alpi tektonikus gyűrt-töréses szerkezet, tönköösödtött sasbérce- és árokvonulat, uralkodóan mészkő és dolomit közetekből, alárendelten paleozoós palákóból Young, Alpine tectogenic folded-faulted structure, planated horst-and-graben range predominantly of limestone and dolomite and subordinately of Paleozoic slates
- 5 Fiatal vulkáni szerkezetek, erősen romosodott, erodálódott, uralkodóan sztratovulkáni maradványhegycik Young volcanic structures, heavily ruined, eroded residual hills predominantly of composite volcano origin
- Bazaltvulkáni tanúhegycik Basaltic buttes
- 6 Köztes medencebeli eróziós-deráziós dombság, uralkodóan molasz üledékeken, lösszel (a), folyóvízi kaviccsal (b) fedve Intermountain erosional-draconial hills in basins, predominantly on molasse, mantled by loess (a) or fluvial gravels (b)
- a b c 7 Fiatal süllyedékmedence folyóvízi (a), futóhomokos (b), löszös (c) síkságai Basin of recent subsidence, fluvial (a), blown-sand (b) or loess-mantled (c) plains

Állatföldrajzi határok
Zoogeographical boundaries

- Faunakörzet (I–V)
Fauna sector (I–V)
- - - Faunajárat (I₁–V₂)
Fauna districts (I₁–V₂)

IV ALPOKALJA-NORICUM

- IV₁ Kőszegi- és Rozália-hegység-Ginsicum
- IV₂ Sopron környéke és Lajta-hegység-Scabancicum

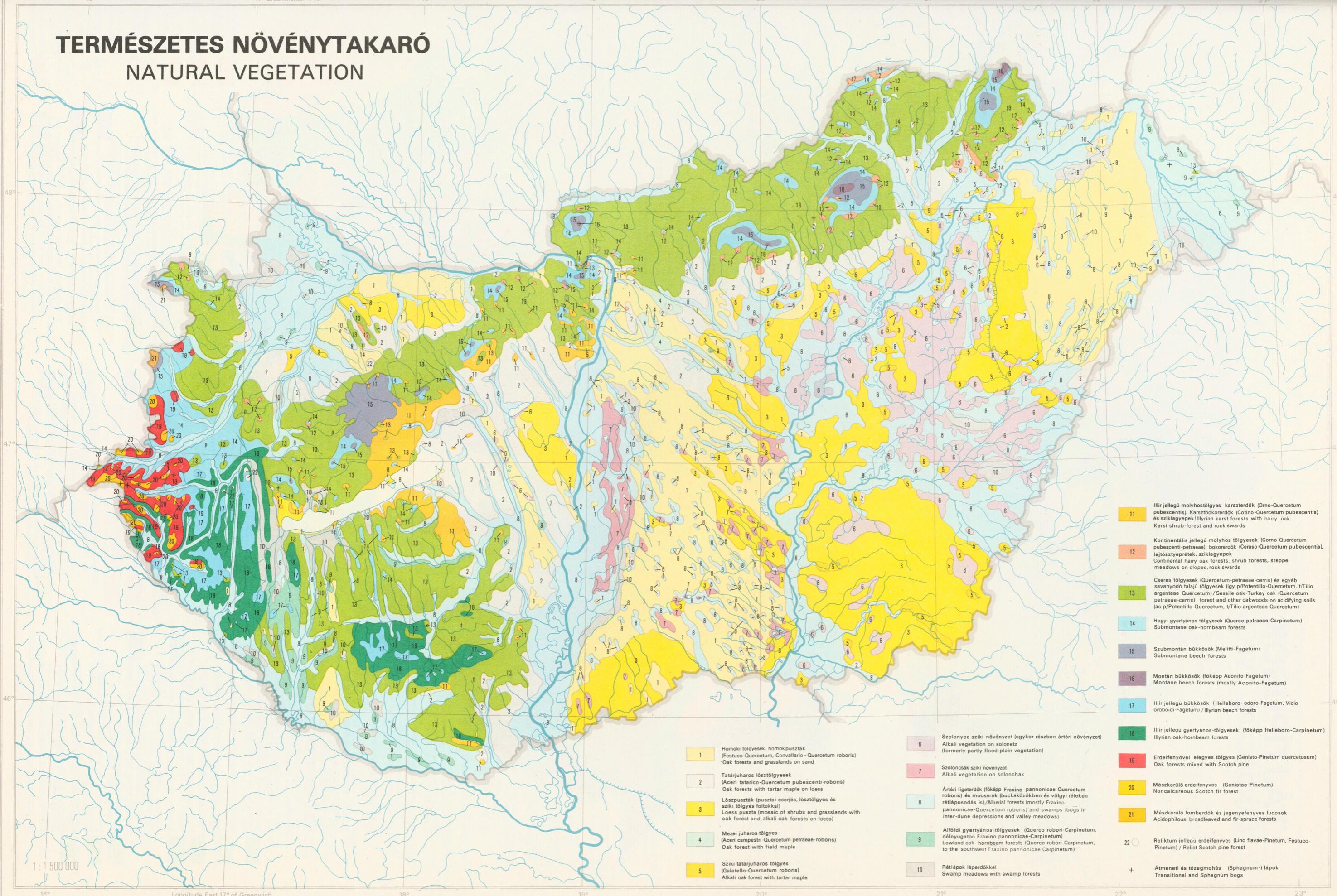
IV₃ Stájer-medence-Styriacum

V ILLR-VIDÉK-ILLYRICUM

- V₁ Mecsek-Sopianicum
- V₂ Somogyi- és Zalai-dombság-Praeliylicum
- V₃ Horvát hegylávák és Karszt-Euillyricum

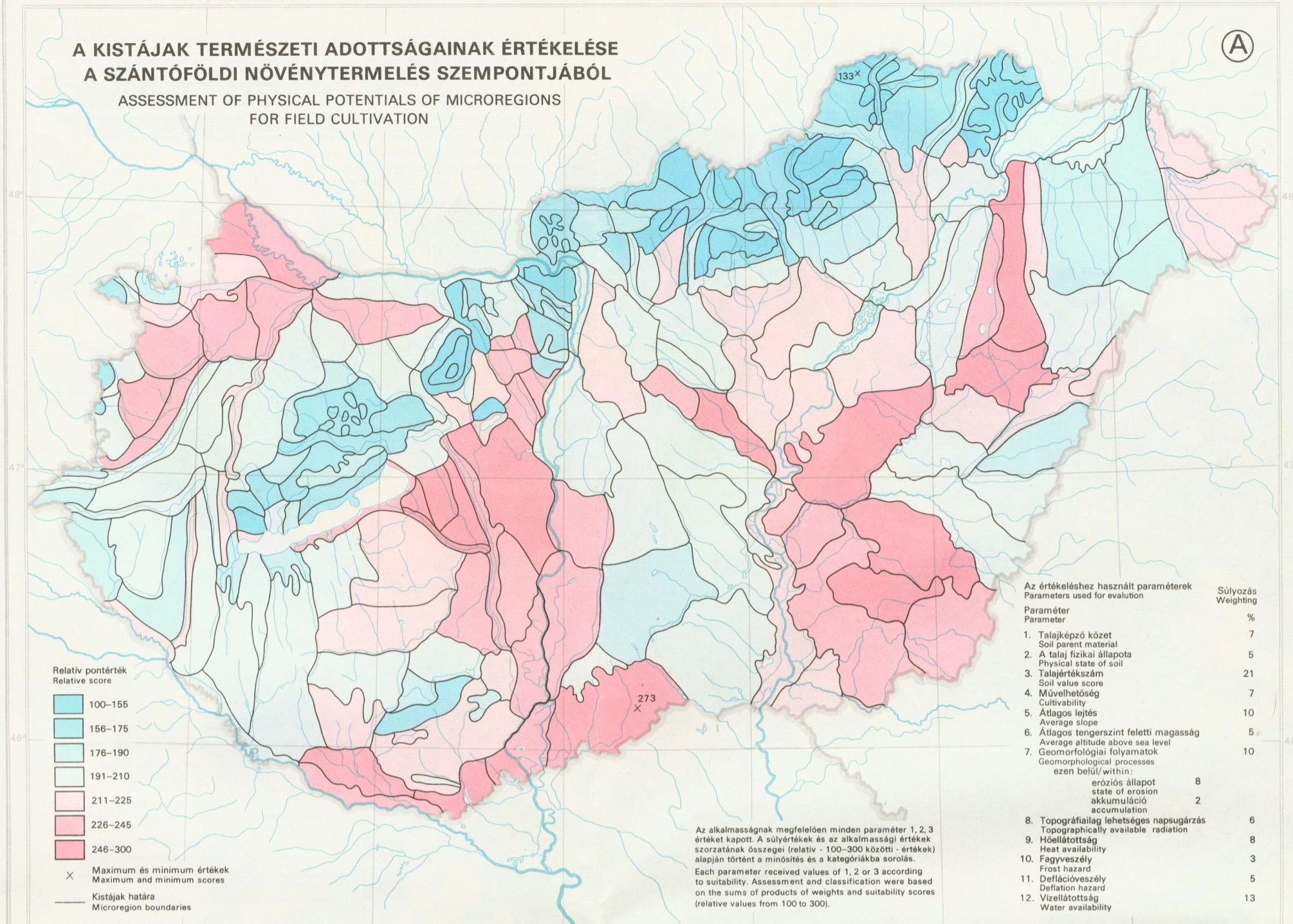
TERMÉSZETES NÖVÉNYTAKARÓ

NATURAL VEGETATION

A KISTÁJAK TERMÉSZETI ADOTTSÁGINAK ÉRTÉKELÉSE A SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYTERMELÉS SZEMPONTJÁBÓL

ASSESSMENT OF PHYSICAL POTENTIALS OF MICROREGIONS
FOR FIELD CULTIVATION

Az alkalmasságnak megfelelően minden paraméter 1, 2, 3 értéket kapott. A súlyértékek és az alkalmassági értékek szorzatának összegei (relativ - 100–300 közötti - értékek) alapján történt a minősítés a kategóriákba sorolás.

Each parameter received values of 1, 2 or 3 according to suitability. Assessment and classification were based on the sums of products of weights and suitability scores (relative values from 100 to 300).

A Magyarországról 1930-tól 1980-ig kiveszett magasabbrendű őshonos növényfajok utolsó hazai előfordulásának helye, ideje és teljes areája:
Last occurrence, place and time in Hungary and total area of indigenous higher plants extinct in Hungary between 1930 and 1980:

1. Forrásfodorka (<i>Asplenium fontanum</i>)
Vértes-Fánköly + 1950–1970	5. Hosszúlevelű harasztfű (<i>Drosera anglica</i>)
Lésenceistván + 1950–1960	9. Szibériai hamuvirág (<i>Ligularia sibirica</i>)
Bátorliget + 1960–1980	13. Törpe vajvirág (<i>Orobanche nana</i>)
Nagyharsány + 1960–1970
2. Barázdaít csüdfű (<i>Astragalus sulcatus</i>)
Fertőrás, Bal + 1975–1980	6. Vékony gyapjúsás (<i>Eriophorum gracile</i>)
Egerbáta + 1970–1980	10. Fürts lizinka (<i>Lysimachia thyrsiflora</i>)
Egerbáta + 1970–1980	14. Havasi hizóka (<i>Pinguicula alpina</i>)
Lesencetomaj + 1975–1980
3. Posványsás (<i>Carex limosa</i>)
Kelemér + 1930–1950	7. Cseh gólyaorr (<i>Geranium bohemicum</i>)
Pécs + 1950–1970	11. Zsellérkeszűrű füzény (<i>Lythrum thesioides</i>)
Gyál + 1930–1950	15. Tózegkákla (<i>Rhynchospora alba</i>)
Szőce + 1970–1980
4. Pamacslabdai (<i>Ceratoides latens</i>)
Nagyhörcsökpuszta + 1970–1980	8. Magyar (fehér) varfű (<i>Knautia kitaibelii</i>)
Budai-hg: Nagyszénás, Csillebér + 1960–1980	12. Deres vajvirág (<i>Orobanche caesia</i>)
Bp.: Hármashatárhegy, Sashegy + 1940–1960	16. Kövi aggófű (<i>Senecio rupestris</i>)
Sopron + 1960–1980